

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 523/2020-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. novembra 2020 prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivana Fiačana o dôvodoch jeho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2022/2020 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2022/2020.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a vyhlásenie o predpojatosti

1. Podpredsedovi Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 20. októbra 2020 doručené oznámenie sudcu Ivana Fiačana z 19. októbra 2020 ako člena I. senátu ústavného súdu v súlade s § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), že sú dané dôvody,

ktoré by mohli spochybníť jeho nezaujatosť pri rozhodovaní o námietke predpojatosti iného sudcu ústavného súdu, a to pre pomer k účastníkovi konania (§ 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Oznámenie doručil sudca aj predsedníčke I. senátu ústavného súdu Jane Baricovej.

2. Z oznámenia a jeho príloh vyplýva, že 2. septembra 2020 bola ústavnému súdu doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou sa domáha vo väzobnej veci ústavného prieskumu uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 3 Tpo 36/2020-1203 z 3. júla 2020 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 36 Tp 103/2019 zo 16. júna 2020. Táto vec je vedená na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2022/2020 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Miroslavovi Durišovi.

2.1 Sudca spravodajca Miroslav Duriš listom z 9. septembra 2020 v súlade s § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde predsedovi ústavného súdu oznámil, že vyhlasuje svoju zaujatosť, keď po pridelení veci sp. zn. Rvp 2022/2020 a po preštudovaní obsahu spisu zistil, že sa so sťažovateľom pozná osobne od jeho detstva, pretože udržiaval a udržiava priateľské styky s jeho rodičmi [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], s ktorou sa zoznámil v čase svojho pôsobenia na Okresnej prokuratúre Liptovský Mikuláš, kde menovaná pracuje ako prokurátorka, a následne tiež v čase svojho pôsobenia ako sudca a podpredseda trestného úseku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, kde s ňou prichádzal do styku tiež v rámci pracovných vzťahov. O vylúčení sudcu Miroslava Duriša z konania a rozhodovania v uvedenej veci rozhoduje podľa čl. IV bodu I písm. a) platného rozvrhu práce ústavného súdu prvý senát v zložení Jana Baricová, Ivan Fiačan a Miloš Maďar.

2.2 Sudca Ivan Fiačan po preštudovaní už uvedeného spisu uviedol, že sú dané dôvody, ktoré by mohli spochybníť jeho zaujatosť pri rozhodovaní o vylúčení či nevyhlásení sudcu Miroslava Duriša z rozhodovania v tejto veci, a to pre pomer k účastníkovi konania (§ 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde), pretože už bol z tohto dôvodu v inej veci sťažovateľa (sp. zn. Rvp 241/2020) vylúčený z konania a rozhodovania uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 164/2020 z 15. apríla 2020. V podrobnostiach odkazuje i na tieto dôvody jeho

vylúčenia v uvedenej veci. Pokiaľ ide o samotný predmet ústavnej sťažnosti, k tomu nemá žiaden vzťah.

II.

Relevantná právna úprava

3. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

4. Podľa čl. III ods. 1 platného rozvrhu práce na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 dočasné zastúpenie neprítomného predsedu senátu alebo člena senátu, alebo nahradenie vylúčeného predsedu senátu alebo člena senátu (ďalej len „zastúpenie“) sa riadi týmito pravidlami:

a) neprítomného alebo vylúčeného člena senátu, ktorý má štyroch členov, zastupuje jeho ďalší člen, zaradený do iného zloženia daného senátu [čl. II bod 3 písm. a) a b)], ako je zaradený neprítomný alebo vylúčený člen; ak sú neprítomní alebo vylúčení viacerí členovia senátu naraz, zastupuje ďalší člen senátu vekom staršieho člena senátu;

b) neprítomného alebo vylúčeného predsedu

- prvého senátu zastupuje predseda štvrtého senátu,
- druhého senátu zastupuje predseda prvého senátu,
- tretieho senátu zastupuje predseda druhého senátu,
- štvrtého senátu zastupuje predseda tretieho senátu;

c) ak nemožno použiť pravidlo uvedené v písmene a), neprítomného alebo vylúčeného člena

- prvého senátu zastupuje člen štvrtého senátu,

- druhého senátu zastupuje člen prvého senátu v zložení určenom v čl. II bode 3 písm. a),

- tretieho senátu zastupuje člen druhého senátu,

- štvrtého senátu zastupuje člen tretieho senátu;

d) neprítomného vekom staršieho člena senátu alebo z rozhodovania vylúčeného vekom staršieho člena senátu zastupuje vekom starší člen senátu určený podľa písmena c); neprítomného vekom mladšieho člena senátu alebo z rozhodovania vylúčeného vekom mladšieho člena senátu zastupuje vekom mladší člen senátu určený podľa písmena c).

5. Podľa čl. IV bodu 1 platného rozvrhu práce na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje

a) prvý senát v zložení určenom v čl. II bode 3 písm. b), ak ide o sudcov štvrtého senátu,

b) druhý senát, ak ide o sudcov prvého senátu,

c) tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu,

d) štvrtý senát, ak ide o sudcov tretieho senátu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

6. Ústavný súd v úvode zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania (porov. Barak. A. Judge in a Democracy. Princeton University Press. 2008. s. 101 a nasl.), resp. nevzniká navonok legitímny dojem, že by takýto záujem mohol mať.

7. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. Olujic v. Chorvátsko, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok ESLP z 5. 2. 2005, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. Kinský v. Česká republika, sťažnosť č. 42856/06. rozsudok ESLP z 9. 2. 2012, bod 87).

8. Východiskom je subjektívny test, v ktorom sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prerokúvanej veci. Podstatou oznámenia sudcu ústavného súdu Ivana Fiačana o dôvodoch jeho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie je to, že sám sudca ústavného súdu Ivan Fiačan oznámil, že sa cíti byť vo veci pri rozhodovaní o námietke predpojatosti vznesenej sudcom IV. senátu subjektívne zaujatý. V konaní vedenom na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 241/2020 vo veci totožného sťažovateľa v prieskume rozhodnutí totožných súdov o vzatí sťažovateľa do väzby sudca ústavného súdu Ivan Fiačan uviedol, že sa osobne pozná s matkou sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], prokurátorkou Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, ktorú spoznal počas výkonu funkcie sudcu a neskôr podpredsedu súdu na Okresnom súde Liptovský Mikuláš v rokoch 1995 až 1998, preto sa v konaní cíti byť zaujatý. Osobne pozná aj [REDAKOVANÉ], ktorý ako advokát zastupoval sťažovateľa pred Krajským súdom v Žiline v konaní o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o vzatí do väzby. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 164/2020 z 15. apríla 2020 vylúčil sudcu ústavného súdu Ivana Fiačana z konania a rozhodovania v predmetnej veci vzhľadom na jeho osobné presvedčenie a prejavenu subjektívnu zaujatosť vo veci, čo nepochybne vplýva na nestrannosť sudcu, a vyžaduje si tak jeho vylúčenie z konania a rozhodovania predmetnej veci.

9. V prejednávacom prípade ústavný súd zobral do úvahy prejavenu subjektívnu zaujatosť sudcu ústavného súdu ako i uvedené rozhodnutie a dôvody v ňom uvedené vo veci sťažovateľa, v ktorom bol sudca ústavného súdu Ivan Fiačan vylúčený z konania a rozhodovania vzhľadom na pomer ku konkrétnym osobám, ktorých prepojenie na vec prejednávanú ústavným súdom je popísané.

10. Na tomto skutkovom základe preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu